

LAKIALOITE 167/2006 vp

Laki raskauden keskeyttämisestä annetun lain 5 a §:n kumoamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakiehdotuksessa esitetään kumottavaksi aborttilakiin vuonna 1985 lisätty ns. eugeeninen pykälä, jonka nojalla raskaus voidaan keskeyttää sikiön vammaisuuden perusteella aina 24. raskausviikon loppuun, kun terveiden lasten koh-

dalla ehdoton yläraja on 20 raskausviikkoa. Keskoshoidon edistyessä sikiön elinkelpoisuusraja on laskenut tuolloisesta 24. raskausviikosta. Jopa 22.—23. raskausviikolla syntyneitä lapsia on jo jäänyt eloon.

PERUSTELUT

Vuonna 1986 tuli voimaan aborttilakiin tehty lisäys (5 a §), joka mahdollistaa raskauden keskeyttämisen aina 24. raskausviikon loppuun asti, mikäli sikiödiagnostisin menetelmin todetaan sikiön vaikea sairaus tai ruumiinvamma.

5 a § (27.11.1992/1085): "Sen estämättä, mitä 5 §:ssä säädetään, terveydenhuollon oikeusturvakeskus voi antaa luvan raskauden keskeyttämiseen, jos lapsivesi- tai ultraäänitutkimuksella, serologisilla tutkimuksilla taikka muulla vastaavalla luotettavalla tutkimuksella on todettu vaikea sikiön sairaus tai ruumiinvika, ei kuitenkaan kahdenkymmenennenneljän raskausviikon jälkeen."

Vammaisjärjestöt vastustivat tuolloin lainmuutosta vedoten terveiden ja sairaiden sikiöiden eriarvoiseen asemaan. Muista syistä raskautta ei saa keskeyttää 20. raskausviikon jälkeen.

Muutoksen tarvetta perusteltiin silloisten sikiödiagnostisten menetelmien ongelmilla. Vas-

taukset lapsivesitutkimuksessa mahdollisesti paljastuvasta kromosomipoikkeavuudesta saatiin usein vasta 20. raskausviikon jälkeen, jolloin aborttia ei enää voitu suorittaa. Nykyisin tutkimuskäytännöt ovat muuttuneet ja tulokset saadaan varhaisemmassa raskauden vaiheessa. Kromosomipoikkeavuuksien seulonnassa käytetään varhaisraskauteen kohdistuvia ultraääniseulontaa sekä veriseulontaa.

Lainmuutosta koskeneen hallituksen silloisen esityksen (HE 26/1985 vp) perusteluissa vedottiin erittäin vaikeiden sikiöepämuodostumien aiheuttamaan henkiseen järkytykseen synnyttävälle naiselle käyttäen ainoana esimerkkinä harvinaista lapsen elinkyvyyttömyyden aiheuttavaa aivojen täydellistä puuttumista. Lainmuutoksen yhteydessä myös talousvaliokunta korosti mietinnössään, että raskauden keskeyttämiseen oikeuttavana vaikeana sairautena tai ruumiinvammana voidaan pitää lähinnä keskusher-

moston vaikeaa vajavuutta tai yleistä elinkyvyyttömyyttä.

Kuitenkin eugeenisin perustein tehdyissä raskauden keskeytyksissä valtaosa on huomattavasti lievemmin sairaita sikiöitä, kuten Downin syndroomaa sairastavia lapsia. Downin syndroomaa potevat lapset ovat yhtä lailla tasapainoisia ja onnellisia ihmisiä kuin muutkin eivätkä itse kärsi kromosomiston poikkeavuudestaan. He eivät myöskään yleensä vaadi kallista laitoshoidoa, vaan pärjäävät kotihoodossa muiden lasten tavoin. Lain tarkoitus niin sen perustelujen kuin myös valiokunnan mietinnönkin osalta onkin ristiriidassa nykykäytännön kanssa, jossa Downin syndrooma muodostaa suurimman yhtenäisen diagnoosiryhmän eugeenisten aborttien joukossa. Eugeneisin perustein abortteja tehdään n. 200—250 vuosittain, ja vain noin kymmenellä näistä sikiöistä on lain perusteluissa mainittu elinkyvyyttömyyden aiheuttava aivojen täydellinen puuttuminen.

Samoin valiokunta korosti, että raskauden keskeyttämisen ehdottomana takarajana on pidettävä ajankohtaa, josta lapsella on parhaissa mahdollisissa olosuhteissa kyky säilyä hengissä äidin ruumiin ulkopuolella.

Keskoshoidon edistyessä ollaan absurdissa tilanteessa, jossa aborttirajaa varmuudella nuorempia sikiöitä voidaan pitää hengissä kehittyneen tekniikan ansiosta. Lisäksi WHO:n suosituksen mukaisesti nykyisin 22. raskausviikolla syntynyt tai 500 grammaa painavampi rekisteröidään lapseksi, syntyypä hän elävänä tai kuolleena. Talousvaliokunnan mietinnön pohjalta sairauden tai vamman perusteella suoritettua raskauden keskeyttämisen ehdotonta takarajaa tulisi laskea vähintään 20. raskausviikkoon.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

raskauden keskeyttämisestä annetun lain 5 a §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan 24 päivänä maaliskuuta 1970 raskauden keskeyttämisestä annetun lain (239/1970) 5 a §, sellaisena kuin se on laissa 1085/1992.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2006

Päivi Räsänen /kd
Sari Essayah /kd
Leena Rauhala /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Kari Kärkkäinen /kd

Terhi Peltokorpi /kesk
Bjarne Kallis /kd
Lauri Oinonen /kesk
Säde Tahvanainen /sd
Petri Salo /kok

Timo Soini /ps
Jouko Laxell /kok
Tuija Nurmi /kok
Esa Lahtela /sd
Arto Satonen /kok
Pentti Tiusanen /vas
Nils-Anders Granvik /r
Pekka Kuosmanen /kok
Pertti Hemmilä /kok

Inkeri Kerola /kesk
Raija Vahasalo /kok
Klaus Pentti /kesk
Tapani Tölli /kesk
Seppo Lahtela /kok
Tuomo Hänninen /kesk
Tony Halme /ps
Rauno Kettunen /kesk